

LOKAKUU 2019

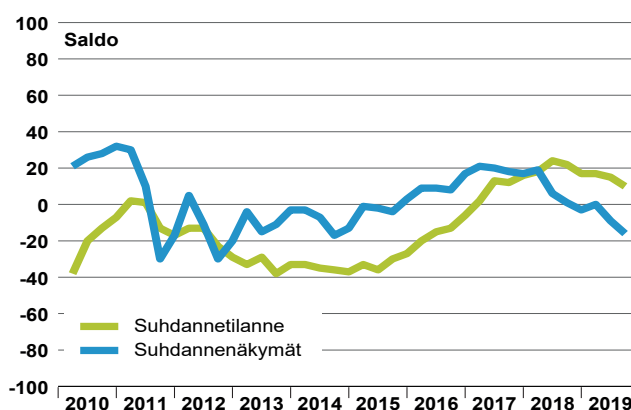
Suhdannebarometri

Uusimaa

- **Suhdannearviot hiipuivat hieman alkusyksyn aikana - tilanne edelleen tavanomaista parempi**
- **Tuotanto- ja myyntimäärät pysyivät hienoisessa nousussa**
- **Henkilökunnan määrä lisääntyi hieman alkusyksyllä - ammattityövoimapula lieveni vähän**
- **Lähikuukausien suhdanodotukset yhä selvemmin miinuksella, saldoluku -16**

Suhdanteet

Uudenmaan teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden yritysten suhdanteet synkkenivät alkusyksyn 2019 aikana. Suhdannetilanne arvioitiin kuitenkin lokakuussa yhä hieman normaalia paremmaksi, saldoluku 10 (heinäkuussa 15). Suhdannetilanne oli tavallista suotuisampi 19 %:lla vastaajista ja 9 %:lla tilanne oli normaalia heikompi.

Yleisen suhdannetilanteen ennakoidaan hiipuvan loppuvuoden aikana. Suhdannenäkymien uusin saldoluku oli -16, kun saldoluku oli heinäkuussa -9. Lokakuussa 23 % vastaajista arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä, ennallaan tilanteen uskoi pysyvän 70 % alasta ja 7 % odotti paranemista. Uudenmaan yritysten suhdannearviot ovat vähän koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Yritysten tuotanto- ja myyntimäärät kasvoivat hieman heinä-syyskuussa ja tuotannon ennakoidaan kohentuvan lievästi myös loppuvuoden aikana. Henkilökunnan määrä kasvoi alkusyksyllä aavistuksen verran, mutta lähikuukausina työvoiman määrä pysynee keskimäärin ennallaan.

Ammattitaitoisen työvoiman puute on lieventynyt hieman, mutta työvoimapula oli lokakuussa edelleen ongelmana 27 %:lla vastaajista (heinäkuussa 33 %). Samaan aikaan kysyntä oli vaimeaa 26 %:lla alasta.

Kannattavuus oli kolmannella vuosineljänneksellä hieman vuoden takaista parempi. Tuotantokustannusten nousu on ollut viime kuukausina myyntihintojen kohoamista yleisempää.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Yrityksiä 328				
Henkilökunta 114491				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	57	16	11
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	33	47	20	13
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	24	59	17	7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	73	12	3
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	13	73	14	-1
Tuotannon kasvun esteet	55			55
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	27			27
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	26			26
rahoitusvaikeudet	2			2
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	19	72	9	10
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	7	70	23	-16

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 ▪ <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

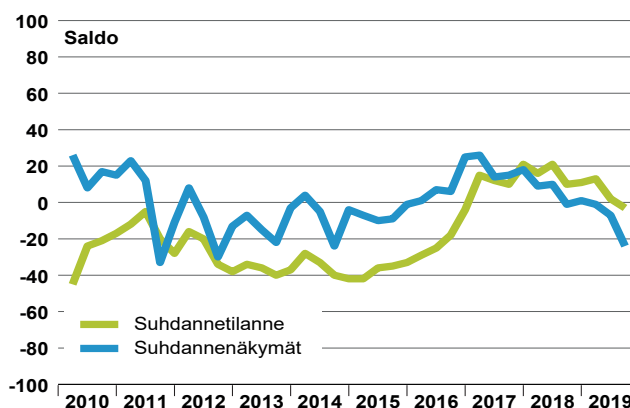
Suhdannebarometri

Lounais-Suomi

- **Suhdanneilanteen arvioidaan heikentyneen kesän lopulla ja syksyn alussa**
- **Tuotanto- ja henkilökuntamäärät ovat pysyneet lähes ennallaan - lähikuukausien odotukset ovat varovaisia**
- **Kysynnän heikkous on noussut yleisimmäksi kapeikkotekijäksi**
- **Suhdannenäkymät ovat laskeneet yhä enemmän miinukselle, saldoluku -24**

Suhdanteet

Lounais-Suomen yritysten suhdannekuva synkeni kesän lopulla ja syksyn alussa. Tämänhetkistä suhdanneilannetta kuvaava saldoluku laski lokakuussa 2019 hienoisesti miinukselle, saldoluku -3. Edellisessä, heinäkuussa tehdystä tiedustelusta saldoluku oli 2.

Lähikuukausien talouskehitystä koskevat suhdannenäkymät hiipuivat syksyn myötä. Suhdanneodotuksien uusin saldoluku oli -24, kun saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa -7. Lokakuussa 64 % vastaajista arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan, 30 % alasta ennakoivat heikkenemistä ja 6 % odotti suhdanteiden paranemista. Lounais-Suomen yritysten suhdannearviot ovat aavistuksen verran koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotanto- ja myyntimäärät pysyivät likimain ennallaan kolmannella vuosineljänneksellä. Tuotannon ennakoidaan vähenevän lievästi loppuvuoden aikana. Henkilökunnan määrässä ei ole tapahtunut viime kuukausina suuria muutoksia. Työvoima supistunee lievästi vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Kysynnän heikkous oli lokakuussa yleisin tuotantokapeikko 42 %:n osuudella (heinäkuussa 34 %). Ammattitaitoisesta työvoimasta oli lokakuussa puutetta 26 %:lla vastaajista (heinäkuussa 33 %).

Kannattavuus kääntyi kolmannella vuosineljänneksellä hienoiseen laskuun. Lähikuukausina kustannukset nousivat, mutta myyntihintojen ennakoidaan alenevan.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 141				
Henkilökunta 30347				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	55	24	-3
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	27	45	28	-1
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	17	61	22	-5
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	73	16	-5
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	7	68	25	-18
Tuotannon kasvun esteet	69			69
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	42			42
rahoitusvaikeudet	3			3
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	14	69	17	-3
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	6	64	30	-24

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

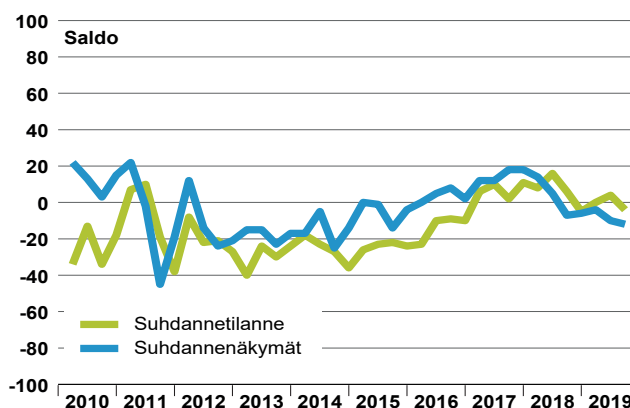
Suhdannebarometri

Kaakkois-Suomi

- **Suhdanne tilanne heikkeni hieman alkusyksyn aikana**
- **Tuotanto- ja myyntimäärät säilyneet ennallaan**
- **Heikko kysyntä yleisin tuotantokapeikko**
- **Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat laskusuunnassa, saldoluku -12**

Suhdanteet

Kaakkois-Suomen yritysten alkusyksy sujui synkkenevis- sä merkeissä. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa -4, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa 4. Tilanne oli lokakuussa tavallista parempi 14 %:lla vastaajia, suhdannetilanteen kuvasi normaalkiksi 68 % alasta ja tilanne oli tavanomaista heikompi 18 %:lla.

Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat loivassa laskussa. Suhdanneodotusten saldoluku oli lokakuussa -12, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa -10. Valtaosa vastaajista, 70 %, arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Heikkenemistä ennakoiti 21 % alasta ja 9 % odotti paranemista. Kaakkois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Tuotanto- ja myyntimäärät pysyivät kausivaihtelu huomioon ottaen lähes ennallaan heinä-syyskuussa. Tuotanto-odotukset ovat varovaisia, eikä muutosta juuri odoteta lähikuukausillekaan. Henkilökunnan määrä pieneni aavistuksen kolmannella neljänneksellä. Vuoden lopussa henkilöstö pysynee likimain ennallaan.

Riittämätön kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotannon kasvun rajoite 38 %:n osuudella vastaajista. Ammattityövoiman saanti oli ongelmana 22 %:lla alasta (heinäkuussa 26 %). Muut kapeikot olivat vähäisiä.

Kannattavuus heikkeni hieman kolmannella neljänneksellä vuoden takaiseen verrattuna. Myyntihinnat ovat pysyneet syksyllä ennallaan, mutta kustannukset nousivat.

Keskeiset tulokset

Yrityksiä 95 Henkilökunta 10489	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	63	16	5
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	27	48	25	2
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	14	66	20	-6
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	72	17	-6
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	6	84	10	-4
Tuotannon kasvun esteet	64			64
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	22			22
puute kapasiteetista	3			3
riittämätön kysyntä	38			38
rahoitusvaikeudet	6			6
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdanne tilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	14	68	18	-4
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	9	70	21	-12

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

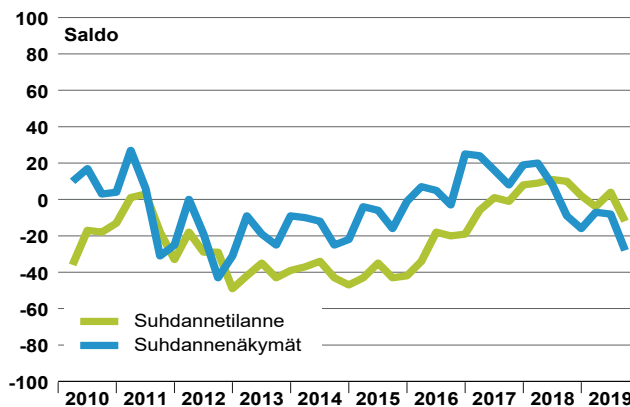
Suhdannebarometri

Itä-Suomi

- **Suhdanteet synkenivät syksyn aikana - tilanne lokakuussa vähän tavanomaista heikompi**
- **Tuotanto- ja myyntimäärät kasvoivat yhä hieman - odotukset varovaisia**
- **Vaimea kysyntä yleisin tuotantokapeikko**
- **Suhdannenäkymät himmenivät lokakuussa, saldoluku -28**

Suhdanteet

Itä-Suomen yritysten suhdanteet hiipuivat alkusyksyn aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku laski lokakuussa 2019 lukemaan -12, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 4.

Suhdannenäkymät ovat tummentuneen selvästi kesän jälkeen, sillä uusien lähikuukausien kehitystä kuvaava saldoluku oli -28 (heinäkuussa -8). Lokakuussa suhdanteiden hiipumista odotti 35 % alueen yrityksistä, ennallaan tilanteen arvioi pysyvän 58 % alasta ja paranemista odotti 7 % yrityksistä. Itä-Suomen yritysten suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa harmaammat.

Tuotanto- ja myyntimäärät kasvoivat edelleen hieman kolmannen vuosineljänneksen aikana. Lähikuukausina tuotanto pysynee kausivaihtelu huomiodien ennallaan.

Henkilökunnan määrä säilyi kolmannella neljänneksellä vakaana. Työvoiman määrä pysynee loppuvuoden ajan muuttumattomana, kun otetaan huomioon kausivaihtelu. Ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytointi oli lokakuussa ongelmana 28 %:lla Itä-Suomen yrityksistä (heinäkuussa 39 %). Kysyntä oli vaimeaa 41 %:lla alueen vastaajista (heinäkuussa 27 %). Kannattavuus oli vähän vuoden taikaista heikompi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 108				
Henkilökunta 21877				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	61	17	5
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	31	49	20	11
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	17	52	31	-14
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	61	18	3
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	8	68	24	-16
Tuotannon kasvun esteet	63			63
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	28			28
puute kapasiteetista	5			5
riittämätön kysyntä	41			41
rahoitusvaikeudet	5			5
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	12	64	24	-12
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	7	58	35	-28

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 ▪ <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

Suhdannebarometri

Pohjanmaa

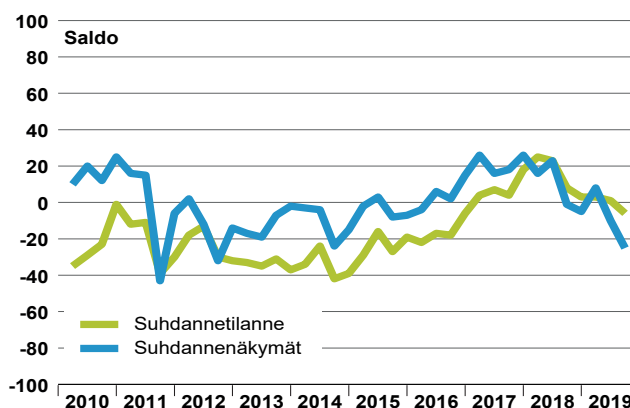

- **Suhdanneilannearviot heikkenivät alkusyksyn aikana hieman**
- **Tuotannon ja henkilöstön kasvu hiipui kolmannella vuosineljänneksellä**
- **Kysynnän heikkous on noussut yleisimmäksi tuotannon kasvun esteeksi**
- **Suhdanneodotukset vaimenivat syksyllä, saldoluku lokakuussa -25**

Pohjanmaan teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden yritysten suhdannearviot vaimenivat syksyn lähestyessä. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 2019 tehdyssä tiedustelussa -6, kun saldoluku oli heinäkuussa 1.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat heikentyneet jonkin verran. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -25 (heinäkuussa -10), sillä 28 % vastaajista arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa ja 3 % odotti paranevista. Ennallaan suhdanteet säilynevät 69 %:lla yrityksistä. Pohjanmaan yritysten suhdannearviot ovat lievästi koko maan keskiarvoa sykemmmät.

Suhdanteet

Tuotanto- ja myyntimäärät vähenivät kausivaihtelu huomioon ottaen aavistuksen verran heinä-syyskuussa. Tuotantomäärät pysyivät likimain ennallaan loppuvuoden ajan. Henkilökunnan määrä säilyi kolmannella neljänneksellä kausitekijät huomioon ottaen keskimäärin ennallaan. Työvoiman määrä kasvaneen kausipuhdistettujen lukujen mukaan hieman loppuvuodesta.

Kysynnän heikkous on noussut yleisimmäksi tuotannon kasvun esteeksi 48 %:n (heinäkuussa 33 %) osuudella. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus oli ongelmana 31 %:lla alasta (heinäkuussa 36 %). Kustannusten nousu on ollut viime kuukausina hintojen nousua yleisempää.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 95				
Henkilökunta 13911.85				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	57	28	-13
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	30	46	24	6
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	14	69	17	-3
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	14	66	20	-6
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	13	71	16	-3
Tuotannon kasvun esteet	79			79
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	31			31
puute kapasiteetista	5			5
riittämätön kysyntä	48			48
rahoitusvaikeudet	4			4
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	12	70	18	-6
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	3	69	28	-25

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

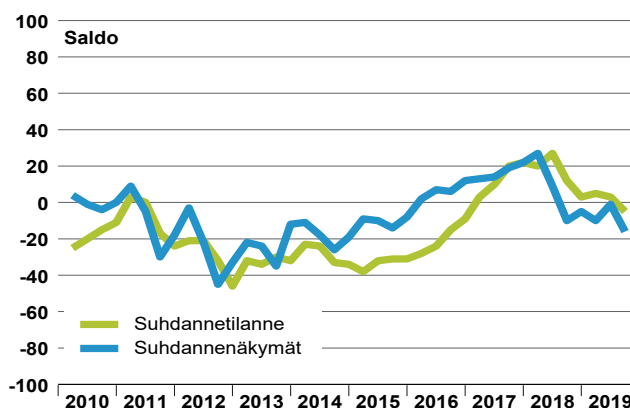
Suhdannebarometri

Pohjois-Suomi

- **Suhdanne tilanne heikkeni alkusyksyn aikana**
- **Tuotanto lisääntyi edelleen - riittämätön kysyntä oli yleisin tuotantokapeikko**
- **Kannattavuus on hienoisessa laskussa**
- **Suhdannenäkymät ovat tummentuneet kesän jälkeen, saldoluku -16**

Suhdanteet

Pohjois-Suomen yritysten suhdannetilannearvioit vaimeinivat kesän lopulla ja syksyn alussa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 2019 tehdyssä tiedustelussa -5, kun saldoluku oli heinäkuussa 3.

Suhdannenäkymät kääntyivät syksyn lähestyessä laskuun. Lähikuukausien suhdanneodotusten saldoluku oli lokakuussa -16 (heinäkuussa -1). Lokakuussa 68 % vastaajista arvioi suhdanteiden säilyvän ennallaan, 24 % alueen yrityksistä ennakoivat heikkenemistä ja 8 % vastaajista odotti pikaisesti paranevia suhdanteita. Pohjois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto- ja myyntimäärät kasvoivat hieman kolmannella vuosineljänneksellä. Vuoden lopulla tuotantomäärät pysyivät ennallaan. Henkilökunnan määrä lisääntyi kausivaihtelu huomioon ottaen hieman heinä-syyskuussa. Työvoima säilynee vuoden viimeisellä neljänneksellä ennallaan.

Kysynnän heikkous oli lokakuussa yleisin kapeikkoteikijä 35 %:n vastaajaosuudellaan (heinäkuussa 31 %). Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 24 %:lla yrityksistä (heinäkuussa 26 %). Kannattavuus oli kolmannella neljänneksellä aavistuksen verran vuoden takaista heikompi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 110				
Henkilökunta 22190				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	28	52	20	8
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	34	49	17	17
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	17	63	20	-3
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	63	19	-1
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	13	70	17	-4
Tuotannon kasvun esteet	61			61
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	24			24
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	35			35
rahoitusvaikeudet	3			3
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanne tilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	15	65	20	-5
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	8	68	24	-16

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

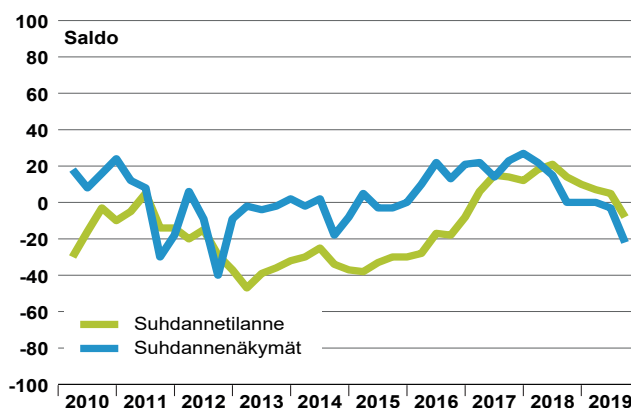
Suhdannebarometri

Pirkanmaa

- Yleinen suhdannetilanne laski alkusyksyn aikana hieman normaalia heikommaksi
- Tuotantomäärät kasvaneet edelleen - hienoista lisäystä odotettavissa myös vuoden lopulla
- Kysynnän heikkous on yleisin kapeikkotekijä
- Suhdannenäkymät ovat yhä selvemmin miinuksella, saldoluku -22

Suhdanteet

Pirkanmaan yritykset arvioivat suhdannekuvan synken-tyneen alkusyksyn aikana. Tämänhetkistä suhdannetilan-etta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 2019 tehdyssä tie-dustelussa -8, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa 5.

Lähikuukausien suhdannenäkymät vaimenivat edel-leen lokakuussa, jolloin suhdanneodotuksien saldoluku oli -22 (heinäkuussa -3). Yli puolet vastaajista, 58 %, arvi-oi suhdanteiden pysyvän lähikuukausina ennallaan, heik-kenemistä odotti 32 % alueen yrityksistä ja 10 % elinkei-noelämästä ennakoiti tilanteen paranemista. Pirkanmaalais-ten yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan kes-kiarvolukemia.

Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät edelleen kol-mannen vuosineljänneksen aikana. Tuotannon kasvun en-nakoidaan jatkuvan kausivaihtelu huomioon ottaen myös loppuvuoden kuluessa. Henkilökunnan määrä pysyi hei-nä-syyskuussa likimain ennallaan. Kausitekijät huomioon ottaen työvoima säilynee nykytasolla vuoden lopussakin.

Kysynnän heikkous oli lokakuussa yleisin tuotantora-joite 40 %:n osuudella (heinäkuussa 27 %). Ammattitai-toisesta työvoimasta oli lokakuussa pulaa 31 %:lla alas-ta (heinäkuussa 32 %). Kannattavuus oli alkusyksyn aika-na lievästi vuoden takaista parempi ja myös lähikuukausi-en odotukset ovat varovaisen myönteiset.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 85				
Henkilökunta 16761				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	56	18	8
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	43	25	7
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	19	63	18	1
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	73	14	-1
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	7	75	18	-11
Tuotannon kasvun esteet	69			69
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	31			31
puute kapasiteetista	8			8
riittämätön kysyntä	40			40
rahoitusvaikeudet	7			7
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	13	66	21	-8
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	10	58	32	-22

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yh-teen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen pai-notettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

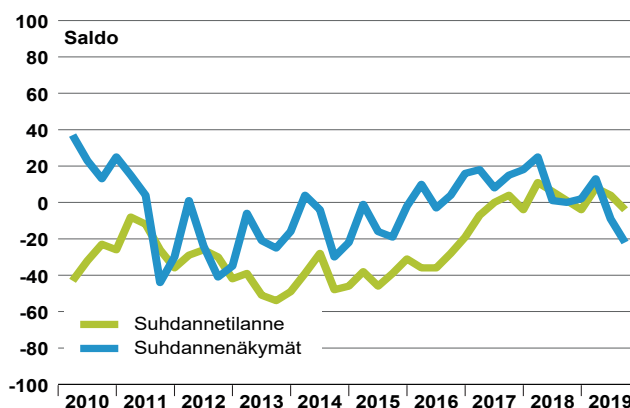
Suhdannebarometri

Häme

- **Suhdanneilannearviot olivat lokakuussa lievästi miinuksella**
- **Tuotantomäärät pysyivät alkusyksystä ennallaan - henkilökuntaa lisättiin hieman**
- **Suhdanteiden ennakoitaan heikkenevän lähikuukausina melko laajalti, saldoluku -22**

Suhdanteet

Hämeen yritysten suhdanteet heikkenivät syksyn lähes-tyessä. Lokakuussa 2019 tehdyssä tiedustelussa yritykset arvioivat nykyhetken tilanteen hieman normaalia vai-summaksi, saldoluku -4. Heinäkuussa vastaava saldolu-ku oli 4.

Suhdannenäkymät tummentuivat hieman lokakuussa, jolloin lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku oli -22 (heinäkuussa -9). Lokakuussa noin puolet vastaajista, 52 %, arvioi tilanteen pysyvän lähikuukausina ennallaan, 35 % alasta odotti heikkenemistä ja 13 % ennakoii kohen-tuvia suhdanteita. Hämeen yritysten suhdannenäkymät ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto- ja myyntimäärät pysyivät heinä-syyskuussa kausivaihtelu huomiodien lähes muuttumattomina. Lop-puvuoden aikana tuotanto säilynee keskimäärin lähes en-nallaan. Henkilökunnan määrä kasvoi hivenen kolmannel-la neljänneksellä ja loppuvuoden aikana työvoima pysy-nee kausivaihtelu huomioon ottaen muuttumattomana.

Heikko kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotantokapei-ko 39 %:n osuudella (heinäkuussa 46 %). Ammattitaitoi-sesta työvoimasta oli puutetta 26 %:lla vastaajista (heinä-kuussa 33 %). Kustannukset ovat kohonneet viime kuu-kausina myyntihintoja yleisemmin, mutta kannattavuus oli silti hieman vuoden takaista parempi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 116				
Henkilökunta 14948.5				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	54	19	8
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	44	24	8
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	20	54	26	-6
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	16	73	11	5
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	11	70	19	-8
Tuotannon kasvun esteet	70			70
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	8			8
riittämätön kysyntä	39			39
rahoitusvaikeudet	7			7
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	15	66	19	-4
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	13	52	35	-22

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yh-teen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen pai-notettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 ▪ <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2019

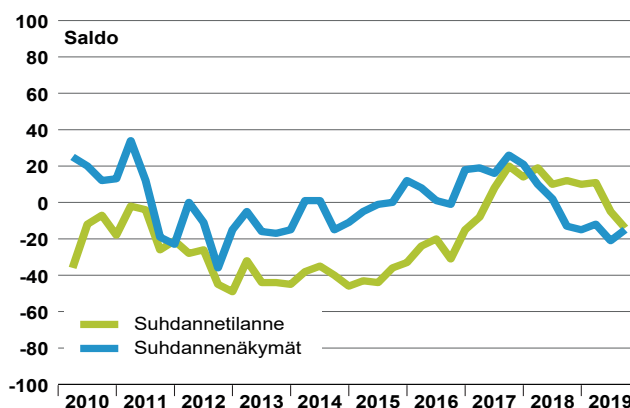
Suhdannebarometri

Keski-Suomi

- **Suhdanneilannearviot olivat lokakuussa tavanomaista vaisummat**
- **Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät hieman kesän lopulla ja syksyn alussa**
- **Kannattavuus heikkenee - ammattitaitoisen työvoiman saamisessa yhä ongelmia**
- **Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat varovaisia, saldoluku -15**

Suhdanteet

Keski-Suomen yritysten suhdannetilanne laski syksyllä 2019 yhä yleisemmin tavanomaista heikommaksi. Lokakuussa tehdyssä tiedustelussa tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli -14, kun heinäkuisessa suhdannekyselyssä vastaava saldoluku oli -5.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat hienoisesta toipumisesta huolimatta varovaisia. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -15, kun saldo oli heinäkuussa -21. Lokakuussa 67 % vastaajista arvioi tilanteen pysyvän ennallaan, heikkenemistä odotti 24 % alasta ja 9 % ennakoiki paranemista. Keski-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Tuotanto- ja myyntimäärien arvioidaan kasvaneen hieman heinä-syyskuun aikana. Myös loppuvuoden aikana tuotannon odotetaan lisääntyvän hienoisesti.

Henkilökunnan määrä pysyi kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan kolmannella vuosineljänneksellä. Työvoimaa ennakoitaan supistettavan lievästi lähikuukausien aikana. Kysynnän heikkous oli lokakuussa yleisin tuotantokapeikkotekijä 40 %:n osuudellaan (heinäkuussa 45 %). Ammattitaitoisen työvoiman saannissa oli ongelmana 30 %:lla yrityksistä (heinäkuussa 21 %).

Kannattavuus pysyi kolmannella vuosineljänneksellä vuoden takaista heikompana.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 83				
Henkilökunta 10484				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	24	63	13	11
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	27	48	25	2
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	20	64	16	4
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	70	17	-4
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	8	72	20	-12
Tuotannon kasvun esteet	73			73
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	30			30
puute kapasiteetista	6			6
riittämätön kysyntä	40			40
rahoitusvaikeudet	5			5
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	7	72	21	-14
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	9	67	24	-15

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2019 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 ▪ <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>